

Fylkesmannen i Sør-Trøndelag

Postboks 4710 Sluppen, 7468 Trondheim

Sentralbord: 73 19 90 00

Besøksadresse: E. C. Dahls g. 10

Saksbehandler
Oda Randi Reinjfjord
Oppvekst- og utdanningsavdeling

Innvalgstelefon
73199353

Vår dato
06.12.2011
Deres dato

Vår ref. (bes oppgitt ved svar)
2011/6524-611
Deres ref.

Røros kommune, Rådmannen
Bergmannsgata 19
7374 RØROS

Rapport etter tilsyn med Røros kommune som barnehagemyndighet

Fylkesmannen i Sør-Trøndelag gjennomførte tilsyn med Røros kommune som barnehagemyndighet i perioden 18.08.11 til 23.11.11. Vedlagt følger rapport etter tilsynet.

Tilsynet ble utført etter en tilnærmet systemrevisjonsmodell, og Fylkesmannen avdekket ett avvik under tilsynet. Utover det ene avviket fant Fylkesmannen at Røros kommune som barnehagemyndighet har rutiner og praksis som ivaretar lovkrav på de tilsette områdene på en forsvarlig måte.

Fylkesmannen ber om å få tilsendt Røros kommunes plan over tiltak for å rette opp det påtalte forhold beskrevet under avvik i denne rapporten. Vi ber om at planen oversendes oss innen 31.01.2012.

Fylkesmannen vil takke kommunen for den gode tilretteleggingen forut for og under tilsynsbesøket. Dersom kommunen har spørsmål til rapporten eller andre forhold knyttet til tema som har vært gjenstand for tilsynet, vil vi gjerne høre fra kommunen.

Med hilsen

Solveig Strand (e.f.)
utdanningsdirektør

Oda R. Reinjfjord
seniorrådgiver

Vedlegg

Kopi med vedlegg til:
Kunnskapsdepartementet,
Barnehageavdelingen

Postboks 8119 Dep. 0032 OSLO

	Embetsledelse og administrasjonsstab	Kommunal- og beredskapsavdeling	Oppvekst- og utdanningsavdeling	Sosial- og helseavdeling	Landbruk og bygdeutvikling	Miljøvern- avdeling
Telefon	73 19 90 00	73 19 90 00	73 19 90 00	73 19 90 00	73 19 90 00	73 19 90 00
Telefaks	73 19 91 01	73 19 91 01	73 19 93 51	73 19 93 01	73 19 91 01	73 19 91 01
E-post: postmottak@fmst.no		Internett: www.fylkesmannen.no/st		Organisasjonsnummer: 974764350		

**Fylkesmannen i Sør-Trøndelag
Oppvekst- og utdanningsavdelingen**

**Rapport
etter tilsyn med
Røros kommune**

Tidspunkt for tilsynet:	18.08.11 til 23.11.11
Fylkesmannens tilsynsgruppe:	Liv Ingegerd Selfjord Oda R. Reinfjord
Kommunens kontaktperson:	Jan Hugne Schjølberg, oppvekstsjef
Tilsyn etter følgende regelverk:	Barnehageloven
Emne for tilsynet:	Kommunen som barnehagemyndighet, herunder: <ul style="list-style-type: none"> • Kommunens håndtering av regelverket om styrer og pedagogisk bemanning, jf barnehageloven §§ 17 og 18, forskrift om midlertidig og varig dispensasjon og unntak fra utdanningskravet for styrer og pedagogisk leder, forskrift om pedagogisk bemanning og forskrift om familiebarnehager

Fylkesmannens hjemmel for tilsyn: Barnehageloven § 9, 2. ledd

Fylkesmannens konklusjon:

Det ble avdekket ett avvik:

Avvik fra barnehageloven § 17 jfr forskrift om familiebarnehager § 1, jfr barnehageloven § 16.

Røros kommune som barnehagemyndighet har ikke gjennom tilsyn eller veiledning sikret at familiebarnehager har styrer.

Utover dette ene avviket fant Fylkesmannen at Røros kommune som barnehagemyndighet har rutiner og praksis som ivaretar lovkrav på de tilsette områdene på en forsvarlig måte.

Trondheim 6.12.11

Oda R. Reinfjord
tilsynsleder

Liv Ingegerd Selfjord
revisor

Innhold i rapporten:

1. Innledning
2. Dokumentunderlag
3. Avvik
4. Gjennomføring av tilsynet

Vedlegg til rapporten

Vedlegg 1: Oversikt som viser dokumentunderlag for Fylkesmannens tilsyn

Vedlegg 2: Deltakere ved tilsynet

1. Innledning

Rapporten er utarbeidet etter tilsyn med Røros kommune i perioden 18.08.11 til 23.11.11. Varselbrev om tilsyn ble sendt 18.08.11, intervju ble gjennomført 20.10.11 og sluttmøte ble avholdt 23.11.11

Tilsynet er ledd i Fylkesmannens planlagte tilsyn med kommunene som barnehagemyndighet. Tilsynet er utført etter en tilpasset systemrevisjonsmetode. Rapporten gir ingen fullstendig tilstandsvurdering av kommunen som barnehagemyndighet.

Formålet med tilsynet var å vurdere hvordan Røros kommune som barnehagemyndighet håndterer regelverket om styrer og pedagogisk bemanning, jf barnehageloven §§ 17 og 18 med tilhørende forskrifter. Det ble særlig vurdert hvordan kommunen håndterer dette regelverket ved godkjenning etter barnehageloven av nye/endrede barnehager, ved tilsyn med barnehagene i kommunen, ved saksbehandling av søknader om dispensasjon fra utdanningskravet til styrer og pedagogisk leder og søknader om dispensasjon fra bemanningsnormen. Tilsynet omfatter bl.a. undersøkelse av om kommunens aktiviteter ble utført slik som beskrevet og uttalt i planer, rutinebeskrivelser og annen dokumentasjon, og om kommunen driver sin virksomhet innenfor egne vedtatte rammer og de rammer som statlige myndigheter har satt. Tilsynet ble gjennomført ved gransking av dokumenter og ved intervju av sentralt plasserte personer i organisasjonen. Det ble foretatt intervju med tre representanter fra kommuneadministrasjonen og tre styrere i kommunale og private barnehager i kommunen.

Røros kommune har fem kommunale barnehager, to private ordinære barnehager og en privat familiebarnehage. Barnehagestrukturen gjenspeiler kommunestrukturen med små barnehager i flere grender og større barnehager i Røros sentrum. I følge tall fra SSB for Røros kommune pr 15.12.2010 er det totalt 265 barn i barnehagene i Røros. Det er en relativt utstrakt bruk av deltidsplasser i Røros. Kommunen har flere samiske barn i barnehagene.

I følge kommunens delegeringsreglement er kommunens ansvar på barnehageområdet lagt til Hovedutvalg for oppvekst. Ansvar for ikke-prinsipielle saker er delegert til rådmannen med videre delegering til oppvekstsjef. I praksis utføres både de fleste eier- og myndighetsoppgaver på barnehagesektoren av barnehagekonsulenten.

Etatslederne rapporterer på økonomi, personalmessige forhold og utfordringer i forhold til tjenesteproduksjon til rådmannen og hovedutvalget gjennom tertialrapporter. I tillegg rapporterer etatslederne muntlig i månedlige ledermøter med rådmannen.

Røros kommune er i ferd med å etablere et samlet internkontrollsystem for hele kommunen.

Røros kommune som barnehagemyndigheten har rutine og praksis for å vurdere barnehagenes egnethet før godkjenning samt å tydeliggjøre sine vurderinger i godkjenningsvedtakene. Barnehagemyndighet har drevet kontinuerlig tilsyn og gjennomført stedlige tilsyn med barnehagene i flere år. Røros kommune har innarbeidede rutiner for rapportering/innsending av lister over barnetall og bemanning, årsmelding, årsplan med mer fra barnehagene til kommunen. Det er

rutine og praksis for å utarbeide tilsynsrapport etter tilsynsbesøk med tilbakemelding til eier på om barnehagen driver i samsvar med barnehageloven med forskrifter. Tilsynsarbeidet er i stadig utvikling, og Røros kommune vurderer dialog med nabokommuner om mulig etablering av felles tilsynsordning for å sikre at tilsynsrollen skilles klarere fra eier-rollen på barnehageområdet.

Det er praksis for månedlige styremøter der styrerne fra både kommunale og private barnehager samt oppvekstsjef og barnehagekonsulent møter. Styrerne har løpende kontakt med og mottar veiledning fra barnehagekonsulenten. Barnehagene i Røros kommune deltar i ulike kompetansetiltak initiert av regionsamarbeidet i Gauldalen og kompetansetiltak initiert av Røros kommune. Alle kommunale og private styrere har deltatt, og arbeider fortsatt med, kommunens ledelsesutviklingsprogram.

Det har over tid vært vanskelig å rekruttere førskolelærere til barnehagene i Røros. Det er innvilget dispensasjon fra utdanningskravet for pedagogiske ledere ved fem av åtte barnehager i kommunen.

Rapporten omhandler avvik og merknader som ble avdekket under tilsynet. Tilsynsystema der det ikke ble avdekket avvik eller gitt merknad, vil ikke bli nærmere omtalt i rapporten. Definisjonen av avvik er mangel på oppfyllelse av krav fastsatt i eller i medhold av lov eller forskrift. Definisjonen av merknad er forhold som ikke er i strid med krav fastsatt i eller i medhold av lov eller forskrift, men der tilsynsmyndigheten finner grunn til å påpeke mulighet for forbedring. Forhold som er beskrevet under avvik skal utbedres.

2. Dokumentunderlag

Dokumentunderlaget for tilsynet var:

- lov om barnehager
- forskrift om rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver
- forskrift om midlertidig og varig dispensasjon og unntak fra utdanningskravet for styrer og pedagogisk leder
- forskrift om pedagogisk bemanning
- forskrift om familiebarnehager
- dokumentasjon fra kommunen og barnehagene, jf. vedlegg 1

3. Avvik

Avvik fra barnehageloven § 17 jfr forskrift om familiebarnehager § 1, jfr barnehageloven § 16

Røros kommune som barnehagemyndighet har ikke gjennom tilsyn eller veiledning sikret at familiebarnehage har styrer.

Lovkommentar:

Det følger av barnehageloven § 17, 2. ledd at alle barnehager skal ha en daglig leder (styrer) som har utdanning som førskolelærer eller annen høyskoleutdanning som gir barnefaglig og pedagogisk kompetanse.

Det er gitt forskrift om familiebarnehager med hjemmel i barnehageloven § 11. Det følger av forskriften § 1 at formålet med forskriften er å gi særskilte regler for *godkjenning* av familiebarnehagene og for *norm for pedagogisk bemanning* i familiebarnehagene. Det presiseres i siste setning av § 1 at bestemmelsene i barnehageloven og bestemmelser i de øvrige forskriftene til barnehageloven, dvs bestemmelser ut over de som er særskilt regulert i forskrift om familiebarnehager, gjelder fullt ut for familiebarnehager. Forskrift om familiebarnehager har ingen særskilt bestemmelse om kravet til styrer. Styrerkravet i barnehageloven § 17 gjelder følgelig også for familiebarnehager.

I familiebarnehager skal det gis pedagogisk veiledning til assistenten i det enkelte hjem i barnehagens åpningstid. Den pedagogiske veilederen skal ha utdanning som førskolelærer eller annen likeverdig treårig pedagogisk utdanning på høyskolenivå. I familiebarnehager er ofte styrer og pedagogisk veileder samme person.

I forskrift om midlertidig og varig dispensasjon og unntak fra utdanningskravet for styrer og pedagogisk leder § 2, 2. ledd går det fram at det ikke kan gis varig dispensasjon fra utdanningskravet til styrer eller pedagogisk veileder i familiebarnehager.

Det er barnehageeier som har ansvar for å oppfylle kravet til styrer for barnehagen. Dette følger av barnehageloven § 7, 1. ledd.

I følge barnehageloven §§ 16 jfr 8, 1. ledd skal kommunen som barnehagemyndighet gjennom tilsyn og veiledning påse at barnehagene drives i samsvar med gjeldende regelverk, herunder oppfyller kravet til styrer.

Avviket bygger på følgende observasjoner:

Det er en privat familiebarnehage i Røros kommune. Denne ble godkjent etter barnehageloven i 1998. Det framkommer av godkjenningsvedtaket at barnehagen startet opp med 2 førskolelærere blant barnehagens 3 ansatte. Senere har eierforhold, barnehagedrift og bemanning blitt endret. Det framkommer gjennom intervju at familiebarnehagen pr. i dag har pedagogisk veileder i 20 % stilling og at denne har førskolelærerutdanning. Dokumentasjon og intervju viser imidlertid at barnehagen ikke har tilsatt styrer.

Det kom fram gjennom intervju og dokumentasjon at Røros kommune som barnehagemyndighet har ført og fører tilsyn med familiebarnehagen. Gjennom intervju kom det også fram at familiebarnehagen ved eier følges opp gjennom veiledning fra kommunen. Tilsyns- og veiledningsaktiviteten til kommunen har ikke fanget opp at barnehageeier ikke oppfyller kravet til styrer.

Utover dette ene avviket fant Fylkesmannen at Røros kommune som barnehagemyndighet har rutiner og praksis som ivaretar lovkrav på de tilsette områdene på en forsvarlig måte.

4. Gjennomføring av tilsynet

Fylkesmannen sendte varsel om tilsyn den 18.08.11.

Fylkesmannen mottok den etterspurte dokumentasjon fra kommunen i god tid innen fristen den 16.09.11. Ytterligere dokumentasjon ble fremlagt ved tilsynsbesøket 20.10.11.

Åpningsmøtet ble avholdt 20.10.11 i forkant av intervjuene.

Det ble gjennomført intervju med seks personer den 20.10.11.

Sluttmøtet ble avholdt 23.11.11.

VEDLEGG 1

Dokumentunderlag fra Røros kommune:

Organisasjonskart for Røros kommune
Røros kommunes delegeringsreglement sist endret 29.04.08
Årsmelding for de kommunale barnehagene for 2008
Kompetanseplan for barnehager i Gauldalsregionen for 2011-2012
Kompetanseutviklingsplan for barnehagene i Røros kommune 2007 - 2011
Plan for tilsyn med barnehager i Røros kommune, Plan for tilsyn av barnehager for 2011, rutinebeskrivelse for det kontinuerlige tilsynet med barnehagene i Røros kommune, mal for spørsmål til bruk ved stedlige tilsyn, skjema for kartlegging av barnehagene til bruk ved tilsyn og mal for rapport ved stedlige tilsyn
5 rapporter etter tilsyn med barnehager i Røros kommune utført våren 2011
Rutinebeskrivelse for godkjenning av barnehager etter barnehageloven
Godkjenningsdokumenter for 5 barnehager i Røros kommune
Dokumenter knyttet til ansettelse av førskolelærer m varig dispensasjon i fast 35 % stilling
4 vedtak om midlertidige dispensasjoner fra utdanningskravet til ped.leder
Stillingsbeskrivelse for styrer, pedagogisk leder og førskolelærer
Brosjyre; "Rammer for barnehagene i Røros kommune"
Vedtakter for de kommunale barnehagene i Røros kommune
Skriv vedr. betalingssatser og moderasjonsordninger for barnehagene i Røros kommune
Oversikt over bemanning og barn i alle de åtte barnehagene i Røros kommune
Årsplan fra Stenbråttet, Glåmos og Kvitsanden barnehage

VEDLEGG 2

I tabellen under er det gitt en oversikt over deltakere i åpningsmøte, intervjuer og sluttmøtet.

Navn	Funksjon	Åpnings- Møte	Intervju	Slutt- møte
Unni Sandnes	Styrer Kvitsanden barnehage	X	X	X
Inge Aas	Styrer Glåmos barnehage	X	X	X
Ann Kristin Nymo	Styrer Stenbråttet barnehage	X	X	X
Eva Brynildsvold	Barnehage-konsulent	X	X	X
Jan Hugne Schjølberg	Oppvekstsjef	X	X	X
Jan Ola Kroken	Rådmann	X	X	X

Fra Fylkesmannen deltok rådgiver Liv Ingegerd Selfjord og seniorrådgiver Oda R. Reinfjord med sistnevnte som tilsynsleder.